

כלי מחקר זה נלקח מתוך מאגר **כלי המחקר** של מחקרי קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והסובבים אותם.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

לקרן שלם אין זכויות על הכלים המוזכרים באתר זה.

**שם הכלי:** שאלון לתצפית לטובת הערכת ההשתתפות בפעילויות פנאי

**פותח (בעברית) בשנת: 2014 על ידי:** קלר, א., פרוש, ש. ווינטראוב, נ. (2014)

|    |                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1  | מטרת הכלי        | הערכת ההשתתפות של דיירים בשעות הפנאי הלא-מובנה                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 2  | סוג כלי המחקר    | שאלון למילוי בעת תצפית                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 3  | אוכלוסיית היעד   | התצפית מכוונת להתנהגות הדיירים                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 4  | אופי הדיווח      | שאלון התצפית ימולא עד ידי מאבחנת מוסמכת בזמן השתתפות הדיירים בשעות הפנאי הלא-מובנה.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 5  | מבנה הכלי        | התצפית כוללת חמישה תחומים (התנהגויות הקשורות לפעילות פנאי): יוזמה, הנאה, בחירה, אינטראקציה חברתית ואינטראקציה עם הפעילות.                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 6  | סוג סולם המדידה  | הפריטים בכל תחום מופיעים בצורה היררכית כך ש-0 מסמן את התפקוד הכי נמוך בסעיף (חוסר ביצוע). הציון הגבוה ביותר נע בין 0 לבין 4 בהתאם לתחום. בסעיף היוזמה (0-4); בסעיף של הנאה מפעילויות פנאי (0-1); בסעיף בחירה (0-3); בסעיף ממשקים חברתיים (0-4); ובסעיף אינטראקציה עם הפעילות (0-4). הציון הכולל של השאלון מייצג את סכום הציונים בכל פריט בכל התחומים. טווח הציונים בכלי יכול לנוע בין 0 לבין 16. |
| 7  | סוג הפריטים בכלי | דירוג                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 8  | אורך הכלי        | מורכב מחמישה סעיפים                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 9  | מהימנות          | מהימנות פנימית $\alpha = .718$ .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 10 | תקיפות           | תוקף תוכן ותוקף פנים – מפורט במחקר.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

| מק"ט              | שם המחקר                                                                                                                         |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| מק"ט 890-283-2020 | אביבה קלר (2021). השתתפות בפנאי של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית המתגוררים בדור בקהילה. בהנחיית: פרופ' נעמי וינטראוב. |

[למאגר המחקרים של קרן שלם](#)

מיקום באתר הקרן (לשימוש פנימי)  
כלי מחקר < איכות חיים של אנשים עם מש"ה < פנאי < שאלון לתצפית לטובת הערכת ההשתתפות בפעילויות פנאי

## שאלון להערכת השתתפות בפעילויות פנאי

קלר, א., פרוש, ש. ווינטראוב, נ. (2014)

מספר נבדק/ת: \_\_\_\_\_ תאריך התצפית: \_\_\_\_\_ מספר הדירה: \_\_\_\_\_

תצפית לפני התערבות: 1 2 תצפית אחרי התערבות: 1 2

פעילויות פנאי של המשתתף (נדרשת שני תצפיות בזמנים שונים):

שעה תחילת תצפית: \_\_\_\_\_ שעה סיום תצפית: \_\_\_\_\_

| יומן פעילות | שם הפעילות | תדירות<br>(כמה פעמים<br>ביצע) | מה המשתתף ביצע עם או<br>במהלך הפעילות | רמת עצמאות בביצוע<br>0 – עצמאי 1 – 25%<br>עזרה<br>2 – 50% עזרה 3 –<br>75% עזרה |
|-------------|------------|-------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
|             |            |                               |                                       |                                                                                |
|             |            |                               |                                       |                                                                                |
|             |            |                               |                                       |                                                                                |
|             |            |                               |                                       |                                                                                |

מקום בו מבלה במשך מרבית הפעילות (להקיף בעיגול את התשובות הרלוונטיות):

בחדרו                      לבדו בחדר אחר                      בחדר משותף עם דיירים נוספים

**בטבלה שבהמשך פרוט של התנהגויות שונות המתייחסות להשתתפות בפעילויות פנאי.  
בהתייחס לכל התנהגות, מתוארים מצבים שונים. אנא ציין כן/לא עבור כל פריט:**

| תחום ההערכה                                               | # | מדד התצפית                                                         | כן/לא |
|-----------------------------------------------------------|---|--------------------------------------------------------------------|-------|
| סעיף א' - יוזמה – יוזם תחילת השתתפות בפעילות בשעות הפנאי. | 0 | לא יוזם השתתפות בפעילות פנאי                                       |       |
|                                                           | 1 | יוזם השתתפות בפעילות פנאי, רק אם מישו מוכן לשבת עמו או להצטרף אליו |       |
|                                                           |   |                                                                    |       |
| תחום ההערכה                                               | # | מדד התצפית                                                         | כן/לא |
|                                                           | 2 | יוזם השתתפות בפעילות פנאי לאחר עידוד מילולי חוזר                   |       |
|                                                           | 3 | יוזם השתתפות בפעילות פנאי כאשר רואה אחרים משתתפים                  |       |
|                                                           | 4 | יוזם השתתפות בפעילות פנאי, באופן ספונטני ברגע שמתחילה פעילות       |       |
|                                                           |   |                                                                    |       |
| ציון סעיף א:                                              |   |                                                                    |       |

| תחום ההערכה                                                   | # | מדד התצפית                                                | כן/לא |
|---------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------|-------|
| <b>סעיף ב - הנאה – מביע הנאה</b><br>במהלך השתתפות בשעות הפנאי |   |                                                           |       |
|                                                               | 0 | בזמן ההשתתפות בפעילות הפנאי אינו מביע<br>הנאה בצורה ברורה |       |
|                                                               | 1 | מביע הנאה מפעילויות פנאי                                  |       |
| ציון סעיף ב:                                                  |   |                                                           |       |

| תחום ההערכה                                                                                                                 | # | מדד התצפית                                                             | כן/לא |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|------------------------------------------------------------------------|-------|
| <b>סעיף ג' - בחירה/העדפה - מביע</b><br>העדפה לפעילות מסוימת בשעות<br>הפנאי באמצעות ג'סטה, קשר עין,<br>שפה, הושטת יד וכדומה. |   |                                                                        |       |
|                                                                                                                             | 0 | אינו בוחר פעילות פנאי                                                  |       |
|                                                                                                                             | 1 | בוחר פעילות מתוך 2-3 פעילויות המוצעות לו על-<br>ידי המדריך             |       |
|                                                                                                                             | 2 | בוחר פעילות או אביזר פנאי מתוך 2-3 אפשרויות<br>המונחות על השולחן לפניו |       |
|                                                                                                                             | 3 | בוחר פעילות מתוך כלל האפשרויות הקיימות<br>בחדר                         |       |
| ציון סעיף ג:                                                                                                                |   |                                                                        |       |

| תחום ההערכה                                                                                        | # | מדד התצפית                                                | כן/לא |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------|-------|
| <b>סעיף ד' - ממשקים חברתיים/יחסים בין-אישיים – התייחסות ו/ או אינטראקציה עם דיירים וצוות בדירה</b> |   |                                                           |       |
|                                                                                                    | 0 | לא נמצא באינטראקציה עם או מתייחס לדיירים ולמדריכים        |       |
|                                                                                                    | 1 | מתבונן/ עוקב אחרי תנועות דיירים אחרים המבצעים פעילות פנאי |       |
|                                                                                                    | 2 | נמצא באינטראקציה עם דיירים אחרים אבל לא משתתף אתם בפעילות |       |
|                                                                                                    | 3 | מזמין דיירים אחרים להצטרף לפעילויות הפנאי שהוא בחר        |       |
|                                                                                                    | 4 | מבקש מהדיירים להצטרף לפעילויות הפנאי שלהם                 |       |
| ציון סעיף ד':                                                                                      |   |                                                           |       |
| תחום ההערכה                                                                                        | # | מדד התצפית                                                | כן/לא |
| <b>סעיף ה' - אינטראקציה עם הפעילות – דרכים שונות לשימוש בפעילויות בשעות הפנאי</b>                  |   |                                                           |       |
|                                                                                                    | 0 | אינו משתמש באביזרי פנאי                                   |       |
|                                                                                                    | 1 | משתמש באביזרי הפנאי באופן הרסני                           |       |
|                                                                                                    | 2 | משתמש באביזרי הפנאי לגירוי עצמי                           |       |
|                                                                                                    | 3 | משתמש באביזרי הפנאי או עוסק בפעילות, אבל לא באופן המיועד  |       |
|                                                                                                    | 4 | משתמש באביזרי הפנאי או עושה את הפעילות באופן המיועד       |       |
| ציון סעיף ה':                                                                                      |   |                                                           |       |

## Table of Specifications

### שאלון הערכת השתתפות בפעילויות פנאי

קלר, א., פרוש, ש. ווינטראוב, נ. (2014)

### עמית/ה יקר/ה

במטרה לבדוק את תוקף התוכן של שאלון 'הערכת השתתפות בפעילויות פנאי', נודה לך אם תענה/י על השאלות הבאות. אנא מלא/י את הטבלה לפני שאת/ה מסתכלת על עמוד 5, זה חשוב מאוד לתהליך תקוף השאלון. נתחיל בהסבר קצר על השאלון:

מטרת השאלון:

מטרת השאלון היא להעריך את ההשתתפות של דיירים עם מוגבלות שכלית בינונית שנמצאים בדיוור קהילתי בזמן שעות הפנאי, כשהם בסביבתם הטבעית.

השימוש המיועד בשאלון:

השאלון יישמש כחלק ממערכת אבחונים שתועבר לפני ובתום התערבות, וכמדד תוצאה. השאלון יבחן תדירות ומשך זמן השתתפות, כמה פעילויות ביצע כל דייר בשעות הפנאי וכיצד ביצע את הפעילויות השונות.

איך עונים על השאלון:

כל פרטי השאלון מדורגים מ 0-4, כאשר 0 מייצג את הציון הנמוך ו 4 את הציון הגבוה.

|            |                   |             |                   |                |
|------------|-------------------|-------------|-------------------|----------------|
| 0 – אף פעם | 1 – לעיתים רחוקות | 2 – מדי פעם | 3 – לעיתים קרובות | 4 – מרבית הזמן |
|------------|-------------------|-------------|-------------------|----------------|

הפריטים בכל תחום ייסכמו יחד לקבלת ציון כוללי.

השאלון מתייחס למספר תחומי התנהגות שלדעתנו קשורים לשעות הפנאי.

אנא ציין/י לגבי כל אחת מההתנהגויות שלהלן, אם לדעתך היא רלבנטית או לא להשתתפות בפעילויות פנאי.

–בעמוד הבא ניתן למצוא הגדרות להתנהגויות השונות.

| ההתנהגות              | מידת הרלבנטיות | מידת הרלבנטיות |
|-----------------------|----------------|----------------|
| יוזמה                 | רלבנטי         | לא רלבנטי      |
| הנאה                  | רלבנטי         | לא רלבנטי      |
| בחירה / העדפה         | רלבנטי         | לא רלבנטי      |
| יחסיים בין-אישיים     | רלבנטי         | לא רלבנטי      |
| אינטראקציה עם הפעילות | רלבנטי         | לא רלבנטי      |

הגדרות

- יוזמה – יוזם תחילת השתתפות בפעילות בשעות הפנאי.
- הנאה – מביע הנאה במהלך השתתפות בשעות הפנאי.
- בחירה - מביע העדפה לפעילות מסוימת בשעות הפנאי באמצעות ג'סטה, קשר עין, שפה, הושטת יד וכדומה.
- יחסיים בין-אישיים – התייחסות ו/ או אינטראקציה עם דיירים וצוות בדירה.
- אינטראקציה עם הפעילות – דרכים שונות לשימוש בפעילויות בשעות הפנאי.

האם היית מוסיף/ה תחומי התנהגות?

---

1. טבלת פריטים
2. בטבלה הבאה מופיעים הפריטים השונים בשאלון. בשורה המאוזנת מופיעות ההתנהגויות שצינו לעיל. אנא רשום/י, לגבי כל אחד מהפריטים, איזו התנהגות, לדעתך, הוא משקף. אם לדעתך הוא משקף יותר מהתנהגות אחת, אנא סמן/י את שני התחומים. אולם, נסה/י לחשוב איזו התנהגות הוא משקף במיוחד.

|    | פריט/שאלה                                                           | יוזמה | הנאה | העדפה<br>או בחירה | יחסים בין-<br>אישיים | אינטראקציה עם<br>הפעילות |
|----|---------------------------------------------------------------------|-------|------|-------------------|----------------------|--------------------------|
| 1  | יוזם השתתפות בפעילות פנאי כאשר<br>רואה אחרים משתתפים                |       |      |                   |                      |                          |
| 2  | בוחר פעילות מתוך 2-3 פעילויות<br>המוצעות לו על-ידי המדריך           |       |      |                   |                      |                          |
| 3  | אין אינטראקציה עם או התייחסות<br>לדיירים ולמדריכים במהלך שעות הפנאי |       |      |                   |                      |                          |
| 4  | מביע הנאה מפעילויות חדשות                                           |       |      |                   |                      |                          |
| 5  | משתמש באביזרי הפנאי/ בפעילות באופן<br>המיועד                        |       |      |                   |                      |                          |
| 6  | קיימת אינטראקציה עם דיירים אחרים<br>וחולק אתם את פעילויות הפנאי.    |       |      |                   |                      |                          |
| 7  | בוחר פעילות מתוך כלל האפשרויות<br>הקיימות בחדר                      |       |      |                   |                      |                          |
| 8  | יוזם השתתפות בפעילות פנאי, באופן<br>ספונטני ברגע שמתחילה פעילות     |       |      |                   |                      |                          |
| 9  | מתבונן/ עוקב אחרי תנועות דיירים<br>אחרים המבצעים פעילות פנאי        |       |      |                   |                      |                          |
| 10 | משתמש באביזרי הפנאי/ בפעילות באופן<br>המיועד, במספר דרכים           |       |      |                   |                      |                          |

|    |                                                           |  |  |  |  |
|----|-----------------------------------------------------------|--|--|--|--|
| 11 | אינו מביע הנאה בצורה ברורה במשך<br>ההשתתפות בפעילות הפנאי |  |  |  |  |
|----|-----------------------------------------------------------|--|--|--|--|

| פריט/שאלה | יוזמה                                                                            | הנאה | העדפה<br>או בחירה | יחסים בין-<br>אישיים | אינטראקציה עם<br>הפעילות |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------|------|-------------------|----------------------|--------------------------|
| 12        | לא יוזם השתתפות בפעילות פנאי                                                     |      |                   |                      |                          |
| 13        | בוחר פעילות מתוך 2-3 אפשרויות<br>המונחות על השולחן לפניו                         |      |                   |                      |                          |
| 14        | יוצר קשר עם מבוגרים בלבד במשך<br>שעות הפנאי                                      |      |                   |                      |                          |
| 15        | משתמש באביזרי הפנאי/ בפעילות באופן<br>המיועד, בדרך אחת בלבד                      |      |                   |                      |                          |
| 16        | קיימת אינטראקציה עם דיירים אחרים<br>במהלך שעות הפנאי אבל לא משתתף<br>אתם בפעילות |      |                   |                      |                          |
| 17        | יוזם השתתפות בפעילות פנאי, רק אם<br>מישהו מוכן לשבת עמו או להצטרף אליו           |      |                   |                      |                          |
| 18        | משתמש באביזרי הפנאי/ בפעילות לא<br>באופן המיועד                                  |      |                   |                      |                          |
| 19        | מביע הנאה מפעילויות פנאי מוכרות                                                  |      |                   |                      |                          |
| 20        | משתמש באביזרי הפנאי/ בפעילות לגירוי<br>עצמי                                      |      |                   |                      |                          |

|  |  |  |  |  |                                                     |    |
|--|--|--|--|--|-----------------------------------------------------|----|
|  |  |  |  |  | יוזם השתתפות בפעילות פנאי לאחר<br>עידוד מילולי חוזר | 21 |
|  |  |  |  |  | משתמש באביזרי הפנאי מאופן הרסני                     | 22 |
|  |  |  |  |  | מבקש מהדיירים להצטרף לפעילויות<br>הפנאי שלהם        | 23 |

בשאלון, בכל תחום התנהגות מופיעות מספר התנהגויות, כפי שתוארו לעיל, המשקפות רמת התפתחות או יכולת שונה המשפיעה על אופן ההשתתפות או התפקוד.

אנא דרג/י את ההתנהגויות הבאות מהרמה הנמוכה ביותר (1) ועד הרמה הגבוהה (משתנה בכל תחום) לכל פעילות

יוזמה – דרג מ 1 עד 5

לא יוזם השתתפות בפעילות פנאי

יוזם השתתפות בפעילות פנאי, רק אם מישהו מוכן לשבת עמו או להצטרף אליו

יוזם השתתפות בפעילות פנאי כאשר רואה אחרים משתתפים

יוזם השתתפות בפעילות פנאי לאחר עידוד מילולי חוזר

יוזם השתתפות בפעילות פנאי, באופן ספונטני ברגע שמתחילה פעילות

הנאה – דרג מ 1 עד 3

מביע הנאה מפעילויות חדשות

אינו מביע הנאה בצורה ברורה במשך ההשתתפות בפעילות הפנאי

מביע הנאה מפעילויות פנאי מוכרות

בחירה – דרג מ 1 עד 3

בוחר פעילות מתוך 2-3 אפשרויות המונחות על השולחן לפניו

בוחר פעילות מתוך 2-3 פעילויות המוצעות לו על-ידי המדריך

בוחר פעילות מתוך כלל האפשרויות הקיימות בחדר

ממשקים חברתיים/ יחסים בין-אישיים – דרג מ 1 עד 6

מבקש מהדיירים  
להצטרף לפעילויות  
הפנאי שלהם

יוצר קשר עם מבוגרים  
בלבד במשך שעות הפנאי

קיימת אינטראקציה עם  
דיירים אחרים במהלך שעות  
הפנאי אבל לא משתתף אתם  
בפעילות

אינטראקציה – דרג מ 1 עד 6

אין אינטראקציה עם או  
התייחסות לדיירים  
ולמדריכים במהלך שעות  
הפנאי

מתבונן/עוקב אחרי  
תנועות דיירים אחרים  
המבצעים פעילות פנאי

קיימת אינטראקציה עם  
דיירים אחרים וחולק אתם  
את פעילויות הפנאי

משתמש באביזרי הפנאי /  
בפעילות לגירוי עצמי

משתמש באביזרי הפנאי /  
בפעילות באופן המיועד ,  
במספר דרכים

משתמש באביזרי הפנאי  
מאופן הרסני

משתמש באביזרי הפנאי /  
בפעילות באופן המיועד ,  
בדרך אחת בלבד

משתמש באביזרי הפנאי /  
בפעילות לא באופן המיועד

משתמש באביזרי הפנאי /  
בפעילות באופן המיועד

האם השאלון מתאים לאוכלוסיית היעד:

---

---

הערות נוספות:

---

---